

3. 2. KONTROLNA NALOGA – C

SUBKULTURA
REVŠČINE
SITUACIJSKA PRISILA

DRUŽBENA NEENAKOST IN MOBILNOST

Vir A

Vzemimo Mehiko. Še vedno je vaško prebivalstvo indijansko, čeprav je bržkone povsod prišlo do rasnega mešanja... vendar je "rasna razporeditev" zaznavna: na vrhu so elite, ki se ponašajo s čistim španskim poreklom, na dnu so Indijanci. Nekako "na sred" so rasni mešanci, ki jim rečemo mestizi.

1. S katerimi izrazom lahko označimo stanje v viru A? Etnična slojevitost. 1/

2. Sistem, ki je sprejemljiv in upravičen za večino ljudi in se mu ljudje prostovoljno podreajo je:

a) legalen

b) legitimen 1/

3. Za razvrščanje v družbeno slojevitost so pomembne sledeče tri dimenzije:

družbena moč, ekonomsko stanje in politični vpliv. Če te tri dimenzije med seboj niso usklajene govorimo o družbeni neskladnosti.

Napiši primer in kratko pojasni primer te "neusklajenosti dimenzij".

Nek direktor ^{tovarne} ima lahko ogromno ekonomsko stanje, a ne uživa družbene podpore / ima družbene moči, saj ga vsi zaposleni prezirajo in stavkajo, dokler ne odstopi. Tovarna ne more delati brez delavcev, torej v resnici nima družbene moči in kmalu tudi ne več ekonomskega stanja. 3/

4. Katera oblika družbene slojevitosti je nadomestila slojevitost fevdalne družbe? ne več ekonomskega stanja.

Razredni sistem (oz. se prej sužnjelastniški, čeprav v Sloveniji ni bil tako prisoten) 1/

5. Koncentraciji žensk (moških) v določenih poklicih in dejavnostih pravimo

Horizontalna segregacija. 1/

6. Pojasni izraz »samorekrutacija elite«.

Elita ima ogromno finančnih sredstev, kar omogoča brezskrbno življenje tudi potomcem (^{otrokam} ~~sinom~~, vnukam...). Zaradi tega se ~~elita~~ število elite ne upada, ~~temveč~~ ^{drastično} temveč se sproti obnavlja. 1/

7. Ali ima v moderni družbi pripisan status še vedno svoj vpliv? Pojasni.

V moderni družbi pripisan status nima več velikega vpliva, saj se je uveljavil odprti sistem slojevitosti – razredni sistem, ki v teoriji omogoča vertikalno družbeno mobilnost ne glede na pripisani status. 2/

8. Pojasni teorije subkulture revščine. Ne pozabi na kritiko.

Teorija subkulture revščine govori o tem, da so si reveži sami krivi za svoj položaj, saj pripadajo neki "subkulturi", ker enako razmišljajo ~~in~~ kot drugi reveži.

Kritika: ~~Lahko živijo čisto v redu~~. Prav tako ta teorija ne pomisli na to, da so nekateri ^{reveži zaradi} posledica nesrečnega spleta okoliščin v življenju oz. slabih - a nenamernih - odločitvah. 3/

9. Kaj so statusni simboli? Navedi dva konkretna primera za Slovenijo. ^{govori teorija situacije prisile}

Statusni simboli so neke materialne dobrine, ki izkazujejo premožnost, ekonomska stanje osebe. Ti so med drugim tudi, zato, ^{ih oseba lahko razkaže}

Primeri: Avtomobili "boljših" znamk (Audi, BMW, Mercedes) in med mlajšimi generacijami vedno bolj znamka telefona (Apple namešb ^{Androida}) 3/

DRUŽBENA MOČ IN OBLAST

10. Kdo je predsednica Slovenije? Nataša Pirc Musar 1/

11. Kako se nezaupanje do strank izraža v volilnem vedenju?

Volilna abstinenca ali pa voljenje ^{proti specifični stranki} ~~za vse, razen ene specifične~~ stranke. 1/

12. Njihov namen ni prevzeti oblast v svoje roke, ampak želijo vplivati na odločitve oblasti. To so:

a) politične stranke

☒ b) interesne skupine 1/

13. Svobodo tiska zagotovi:

☒ a) pravna država

b) demokratična država

c) socialna država 1/

14. Za mlade je bolj značilna:

a. konvencionalna oblika politične participacije

☒ b. nekonvencionalna oblika politične participacije

15. Zakaj moderne stranke imenujemo catch-all stranke? Pojasni.

Ker stranke hočejo pridobiti vse interesne skupine in posameznike na svojo stran, sestavijo zelo generičen program, ki vsebuje malo za vse prebivalce v družbi. Na volitvah je seveda pomembno število glasov, ne kako dober je program, torej tako ^{kar največ potencialnih} 2/

16. Navedi in kratko pojasni dva dejavnika, ki vplivata na volilno udeležbo.

Programi strank - če so zanimive, ~~neobičajne~~ stranke z dobro razdelanim programom, se bodo ljudje zagotovo bolj udeležili (tudi osebne izkušnje nakazujejo na to) 2/

Dostopnost volitev - če so volišča predaleč, se ne bodo nekateri prišli na volišča. To je bolj značilno za manjše vasi kot za mesta. *